

Ευχαριστούμε πολύ όσους και όσες συμμετείχαν στην διαδικτυακή εκδήλωση «Συζητάμε για την αγορά ενέργειας και την ενεργειακή κρίση με απλά λόγια. Πώς μπορούν να προστατευθούν οι καταναλωτές;», που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 14 Απριλίου 2022.

Παρακάτω παρατίθενται ερωτήματα που δεν απαντήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, λόγω έλλειψης χρόνου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει μεγάλη αυξομείωση στην ηλεκτροπαραγωγή από ΥΗΕ λόγω αυξομείωσης στις βροχοπτώσεις. Το 1ο εξάμ. 2020 σε σχέση με 1ο εξάμ., 2019 η υδροηλεκτρική παραγωγή έπεσε 19,9%. Που θα βρεθεί το νερό; 2.Θα λέγατε ότι οι ενεργειακές κοινότητες αφορούν παθητική ή ενεργή συμμετοχή των μελών τους; Πώς και ποιος κινητοποιεί, από τα μέχρι στιγμής δεδομένα, τη δημιουργία και λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα;

Όντως υπάρχει αυξομείωση στην ηλεκτροπαραγωγή από ΥΗΕ, γι' αυτό και απαιτούνται και άλλες τεχνολογίες (αιολικά, Φ/Β, βιομάζα, βιοαέριο κλπ). Ενώ όμως τα αιολικά και τα Φ/Β χαρακτηρίζονται από μεγάλη στοχαστικότητα σε εβδομαδιαία, ημερήσια και ωριαία βάση (πχ σταματάει ο αέρας ή συννεφιάζει), στα ΥΗΕ μπορεί να γίνει καλύτερος προγραμματισμός αφού αυτή η μερική στοχαστικότητα συναντάται σε ετήσια ή δμηνιαία βάση. Επίσης τα ΥΗΕ έχουν τη δυνατότητα να αυξομειώνουν την παραγωγή ενέργειας (αυξομειώνοντας την παροχή νερού από τον ταμιευτήρα) και έτσι μπορούν να ανταποκριθούν στις αυξομειώσεις της ζήτησης. Αυτό είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα σε σχέση με Φ/Β και αιολικά τα οποία δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα (δεν μπορούμε να αυξομειώσουμε εμείς όποτε θέλουμε τον αέρα ή τον ήλιο). Σε γενικές γραμμές, θα λέγαμε ότι είναι ωφέλιμο (έως απαραίτητο) να έχουμε όλες τις ΑΠΕ στο ενεργειακό μας μίγμα καθώς αλληλοσυμπληρώνονται.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα λέγατε ότι οι ενεργειακές κοινότητες αφορούν παθητική ή ενεργή συμμετοχή των μελών τους; Πώς και ποιος κινητοποιεί, από τα μέχρι στιγμής δεδομένα, τη δημιουργία και λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα;

Θα λέγαμε ότι το μοντέλο δίνει τη δυνατότητα για ενεργή συμμετοχή των μελών, εφόσον τηρείται ο νόμος (στον πνεύμα και την ουσία του) και εφόσον ακολουθούνται οι συνεταιριστικές αρχές και αξίες. Είναι λοιπόν κυρίως θέμα ορθής εφαρμογής. Αν εφαρμοστούν, τότε τα μέλη έχουν ενεργό ρόλο, αν δεν εφαρμοστούν δεν έχουν. Συναντάμε συνεχώς σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο όλες τις πιθανές περιπτώσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ (για τον κ. Κιτσικόπουλο): Τα μελη της Ενεργειακής Κοινότητας θα πρέπει να βρίσκονται στον ίδιο πάροχο εφόσον κάνουν virtual net metering; Ποια η διαφορά των ενεργειακών κοινοτήτων από τα προγράμματα που δίνουν οι πάροχοι ενέργειας για αγορά φωτοβολταϊκού απο αυτούς;

Ναι, θα πρέπει να βρίσκονται στον ίδιο πάροχο. Σχετικά με τα προγράμματα στα οποία αναφέραστε, φαντάζομαι αυτό αφορά το πρόγραμμα ENA του ΗΡΩΝ. Το πρόγραμμα αυτό αφορά κατά κύριο λόγο ένα επενδυτικό προϊόν όπου ο πελάτης δίνει κάποια χρήματα, αυτά τα χρήματα επενδύονται (μάλλον σε έργα ΑΠΕ όπως διαφημίζεται) και ο πελάτης λαμβάνει κάποιο μέρος το οποίο δεν επιστρέφεται αλλά εμφανίζεται ως απομείωση στον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος. Η βασική διαφορά είναι ότι σε μια ενεργειακή κοινότητα ο πολίτης δεν είναι πελάτης αλλά μέλος και έτσι έχει γνώμη (και ψήφο) για το που και πως θα επενδύσει τα χρήματα του και φυσικά πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία (κοστολόγια, κέρδη, κλπ.). Επίσης, στο σχήμα του εικονικού ενεργειακού συμπληψισμού μέσω ΕΚΟΙΝ παράγονται kWhs και

καταναλώνονται kWhs ενώ στο ENA επενδύει κάποιος ευρώ και παίρνει πίσω ευρώ. Έτσι λοιπόν στον εικονικό συμψηφισμό δεν μας ενδιαφέρει πλέον η τιμή της κιλοβατώρας αφού την παράγουμε οι ίδιοι, για τον λόγο αυτό δεν πληρώνουμε και τις ρήτρες αναπροσαρμογής. Στην περίπτωση του ENA συνεχίζουμε να πληρώνουμε τις ρήτρες αναπροσαρμογής. Επιπλέον, η οικονομική απόδοση στον εικονικό συμψηφισμό σε σχέση με το ENA είναι σαφώς μεγαλύτερη. Χρειάζεται όμως περισσότερη ανάλυση καθώς το ENA αποτελεί ένα επενδυτικό προϊόν του οποίου της λεπτομέρειες δεν έχουμε μελετήσει σε βάθος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι θα γίνει αν οι πάροχοι αποφασίσουν να διοχετεύουν ενέργεια από ΑΠΕ με ΡΡAs στο εξωτερικό;

Αυτό δεν απαγορεύεται βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, και γίνεται ήδη. Η Γαλλία υφίσταται ήδη τις επιπτώσεις αυτού γιατί η πυρηνική ενέργεια που παράγει φθηνά από τα αποσβεσμένα πυρηνικά της, εξάγεται σε αρκετό βαθμό, διατηρώντας την τιμή στο χρηματιστήριο της Γαλλίας σε υψηλά επίπεδα. Στην Ελλάδα, υπάρχει η προσδοκία να επωφεληθούμε με τον τρόπο αυτόν από την πυρηνική ενέργεια της Βουλγαρίας. Ωστόσο, αφενός υπάρχει περιορισμός στη δυναμικότητα των διασυνδέσεων της Ελλάδας με τις γειτονικές χώρες της Ε.Ε. που είναι η Βουλγαρία και η Ιταλία, και αφετέρου είναι λογικό η φθηνή ηλεκτροπαραγωγή να διατεθεί πρώτα εντός της χώρας, εκτός αν η ενέργεια περισσεύει και οι εγχώριοι αγοραστές δεν προσφέρουν εύλογες τιμές.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εντέλει οι προμηθευτές ενέργειας έχουν τα κέρδη που ακούγονται; Μπορούμε να έχουμε μια εικόνα γι' αυτό;

Λόγω της ανυπαρξίας διμερών συμβολαίων σταθερού ή μερικώς σταθερού κόστους, η χρηματιστηριακή τιμή ηλεκτρικής ενέργειας μεταβιβάζεται και στην κατανάλωση κατά 100%. Οπότε, οι παραγωγοί που διαθέτουν μονάδες χαμηλότερου κόστους καταγράφουν (αναλόγως του τελευταίου) μικρότερα ή μεγαλύτερα υπερκέρδη, καθώς αποζημιώνονται βάση της Τιμής Εκκαθάρισης Αγοράς (TEA). Αυτή ταυτίζεται με την τιμή πώλησης της ηλεκτροπαραγωγής της ακριβότερης μονάδας που συνδέεται τελευταία στο σύστημα προκειμένου να καλυφθεί η ζήτηση (ανά ώρα), και στην πράξη πρόκειται για μονάδα φυσικού αερίου. Οι μονάδες, λοιπόν, που σημειώνουν κέρδη είναι καταρχήν τα υδροηλεκτρικά, οι μονάδες ΑΠΕ χωρίς μακροχρόνια συμβόλαια με εγγυημένη τιμή πώλησης (feed-in tariffs) ή με αντίστοιχα συμβόλαια που έχουν λήξει, τα λιγνιτικά (εφόσον ο συνδυασμός τιμής δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ και τιμής φυσικού αερίου οδηγεί σε χαμηλότερο κόστος από αυτό των μονάδων φυσικού αερίου), και –σε μικρότερο βαθμό– ορισμένες νεότερες μονάδες φυσικού αερίου που έχουν χαμηλότερο κόστος λόγω υψηλού βαθμού απόδοσης ή φθηνότερων προμηθειών του καυσίμου.

Αξίζει να σημειωθεί η ειδική περίπτωση των μονάδων ΑΠΕ που λειτουργούν στη βάση μακροχρόνιων συμβολαίων με εξασφαλισμένη πώληση της παραγωγής σε προκαθορισμένη, σταθερή τιμή (feed-in tariffs ή feed-in premiums). Οι μονάδες αυτές αποζημιώνονται με τη συμφωνημένη τιμή από τον Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης (ΔΑΠΕΕΠ), τη δημόσια εταιρεία που διαχειρίζεται τον λογαριασμό ΑΠΕ. Ο ΔΑΠΕΕΠ όμως εισπράττει τη χρηματιστηριακή τιμή καθώς και το ETMEAP, και όταν το άθροισμα αυτών είναι υψηλότερο από το μέσο feed-in tariff (όπως στη σημερινή περίοδο), δημιουργείται πλεόνασμα. Από το πλεόνασμα αυτό, καθώς και από το πλεόνασμα του λογαριασμού των Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (ΥΚΩ) και από μέρος των εσόδων από τα δικαιώματα εκπομπής ρύπων, προκύπτουν οι επιστροφές στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Περισσότερα για τον τρόπο διαμόρφωσης της Τιμής Εκκαθάρισης Αγοράς και τον μηχανισμό επιδότησης των καταναλωτών στο [βίντεο της εκδήλωσης](#) (παρουσίαση κ. Καρδοματέα) και στο σχετικό άρθρο [“Πώς φθάσαμε στην κρίση των τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας”](#).